

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZİRLİYİNİN ORQANI

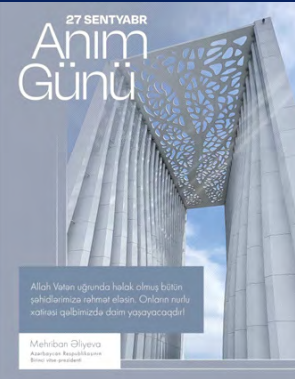
Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 30 sentyabr 2026-cı il №68 (3070) <https://mod.gov.az> Qiyməti 30 qəpik

Prezident İlham Əliyevin sosial media hesablarında 27 Sentyabr - Anım Günü ilə bağlı paylaşım edilib

Prezident İlham Əliyevin sosial media hesablarında 27 Sentyabr - Anım Günü ilə bağlı paylaşım edilib. AZƏRTAC paylaşımı təqdim edib.

Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyevanın sosial şəbəkə hesablarında 27 Sentyabr - Anım Günü ilə bağlı paylaşım edilib

Azərbaycan Respublikasının Birinci vitse-prezidenti Mehriban Əliyevanın sosial şəbəkə hesablarında 27 Sentyabr - Anım Günü ilə bağlı paylaşım edilib. AZƏRTAC paylaşımı təqdim edib.

Prezidentin Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Sentyabrın 27-də axşam radələrində Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib. Türkiyə Prezidenti Azərbaycanda Anım Günü ilə əlaqədar şəhidlərin xatirəsini ehtiramla yad etdiyini bildirib. Dövlətimizin başçısı telefon zənginə görə Türkiyə Prezidentinə təşəkkür edib.

Prezident İlham Əliyev Anım Günü ilə əlaqədar Bakıdakı Zəfər parkında olub

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva sentyabrın 27-də Anım Günü ilə əlaqədar Bakıdakı Zəfər parkında olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, dövlətimizin başçısı Zəfər abidəsinin önünə əklil qoyub, şəhidlərin xatirəsini ehtiramla yad edib. Sonra birinci xanım Mehriban Əliyeva şəhidlərimizin xatirəsini dərin hörmətlə anıb.

“Əsl döyüşçünü formalaşdıran davamlı təlim, ciddi hazırlıq və qazanılmış peşəkarlıqdır”

Müasir döyüş mühiti dəyişdikcə orduların qarşısında dayanan vəzifələr də mürəkkəbləşir. Bu gün dövlətlərin hərbi üstünlüyü yalnız canlı qüvvənin, döyüş texnikasının sayından və müasir silah arsenalının mövcudluğundan asılı deyil. Müxtəlif qoşun növlərinin vahid idarə

yətin daha dəqiq və çevik icrasına xidmət edir.

Bu baxımdan Azərbaycan, Türkiyə və Özbəkistan hərbi qulluqçularının iştirakı ilə ölkəmizdə keçirilən “Birliyin Gücü-2026” birgə təlimi xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Təlim Azərbaycan Ordusunun Qızılqaya və Qarabağlar

rəetmə altında uzlaşdırılması, mövcud imkanlarından səmərəli istifadə, şəxsi heyətin müxtəlif relyef və iqlim şəraitində, real döyüş mühitinə yaxın ssenarilər üzrə hazırlığının artırılması orduların döyüş qabiliyyətlərinin mühüm göstəricilərindəndir.

Belə bir şəraitdə təlimlər həm də hərbi qulluqçuların nəzəri bilikləri praktiki vərdislərlə təkmilləşdirdiyi mühüm hazırlıq mərhələsidir. Təlim poliqonunda verilən tapşırıq, qəbul edilən qərar, bölmələr arasındakı uzlaşma gələcək əməliyyat mühitində fəaliyyət

təlim mərkəzləri, eləcə də Xəzər dənizinin ölkəmizə aid akvatoriyasında yerləşən “Böyük Zirə” təlim rayonunda təşkil olunub. Şəxsi heyət, döyüş texnikaları, dəniz və aviasiya vasitələri, eləcə də pilotsuz uçuş aparatlarının cəlb olunduğu təlimin əsas məqsədi birgə əməliyyatlara hazırlığın artırılması, qoşunların koordinasiyasının və təlim prosedurlarının təkmilləşdirilməsi, bölmələrin yeni döyüş imkanlarının inkişaf etdirilməsidir.

“Birliyin Gücü-2026” birgə təlimini yalnız poliqonda yerinə yetirilən tak-

tiki tapşırıqlarla məhdudlaşdırmaq olmaz. Çünki bu təlimin arxasında üç xalqı bir-birinə bağlayan daha geniş və çoxşaxəli münasibətlər dayanır.

Azərbaycan, Türkiyə və Özbəkistan xalqları tarix, dil, mədəniyyət və mənəvi dəyərlərin yaratdığı yaxınlıqla bir-birinə bağlıdır. Bu yaxınlıq dövlətlərarası münasibətlərdə də öz ifadəsini tapıb. Bir tərəfdən strateji müttəfiqlik səviyyəsində inkişaf edən Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri, digər tərəfdən də son illərdə siyasi dialoq və çoxşaxəli əməkdaşlıqda yeni mərhələyə yüksələn Azərbaycan və Özbəkistan əməkdaşlığı. 2024-cü ildə imzalanmış Müttəfiqlik Azərbaycan-Özbəkistan əlaqələrinin hüquqi-siyasi əsaslarını daha da möhkəmləndirib. 2026-cı ildə hər iki ölkənin rəsmiləri münasibətlərin strateji müttəfiqlik xarakterinin inkişaf etdiyini və əməkdaşlığın siyasi, iqtisadi, nəqliyyat, enerji, humanitar və digər sahələrdə genişləndirildiyini vurğulayıblar.

Beləliklə, xalqlarımız arasında mövcud olan mənəvi bağ dövlətlərarası əməkdaşlığın müxtəlif istiqamətlərində olduğu kimi, müdafiə və təhlükəsizlik sahəsində də özünü göstərir. “Birliyin Gücü-2026” birgə təlimi məhz bu əməkdaşlığın hərbi müstəvidəki əyani nümunəsidir. Təlimə cəlb olunan üç ölkənin hərbi qulluqçuları yalnız tapşırıqları birlikdə icra etmir, həm də bir-birinin təcrübəsini öyrənir, qarşılıqlı fəaliyyət mexanizmlərini sınaqdan keçirir və müxtəlif əməliyyat şəraitində birgə fəaliyyətin daha səmərəli yollarını mənimsəyirlər.

(Ardı 3-cü səhifədə)

“Birliyin Gücü-2026” təlimi uğurla davam edir

“Birliyin Gücü-2026” birgə hərbi təlimində iştirak edən Azərbaycan, Türkiyə və Özbəkistandan olan şəxsi heyətin mənəvi-psixoloji vəziyyətinin yüksək saxlanılması və asudə vaxtının səmərəli təşkili məqsədilə konsert proqramı təşkil olunub.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, tədbirdə Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı kollektivi tərəfindən hərbi qulluqçular üçün rəngarəng musiqi nömrələri təqdim edilib.

Müxtəlif janrlarda səsləndirilən hərbi vətənpərvərlik və musiqi nümunələri şəxsi heyətdə yüksək əhvali-ruhiyyə yaradıb, təlim iştirakçıları tərəfindən böyük rəğbət və alqışlarla qarşılanıb.

* * *

Azərbaycan Respublikasında keçirilən “Birliyin Gücü-2026” birgə hərbi təlimində məşqlər uğurla davam edir. Təlimin planına uyğun olaraq, şəxsi heyətin müxtəlif şəraitlərdə fəaliyyət imkanlarının təkmilləşdirilməsi, bölmələr arasında qarşılıqlı fəaliyyətin və idarəetmənin əlaqələndirilməsi məqsədilə bir sıra praktiki məşqlər icra edilib.

(Ardı 2-ci səhifədə)

Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi Şəhidlər xiyabanlarını və Zəfər parkını ziyarət edib

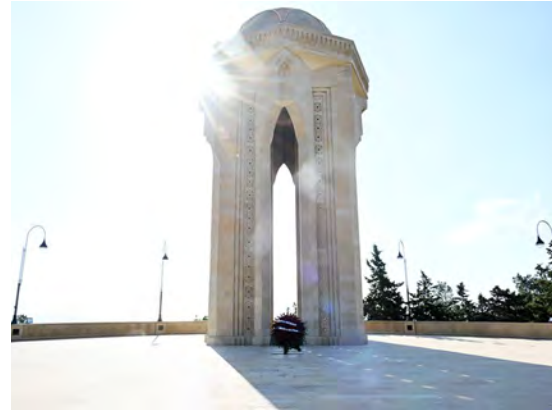
27 Sentyabr - Anım Günü münasibətilə Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi və digər hərbi qulluqçuları Hərbi Memorial Məzarlığı və Şəhidlər xiyabanını ziyarət ediblər. Ölkəmizin müstəqilliyi, ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canını fəda etmiş Vətən övladlarının məzarları önünə gül dəstələri düzülüb, şəhidlərimizin xatirəsi yad edilib.

General-polkovnik Zakir Həsənov 44 günlük Vətən müharibəsini simvolizə edən abidənin və "Əbədi məşəl" abidə kompleksi-

nin önünə gül çələngləri qoyub, şəhidlərimizin xatirəsinə ehtiram göstərib.

Sonra nazirliyin rəhbər heyəti

və digər hərbi qulluqçular Zəfər parkını ziyarət ediblər. Burada şəhidlərə ehtiram əlaməti olaraq Zəfər abidəsinin önünə əklil və gül

dəstələri qoyulub.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, tədbirlər çərçivəsində müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov və digər rəhbər şəxslər şəhid ailələri ilə görüşərək onların qayğıları ilə maraqlanıblar. Görüşlərdə şəhid ailələri və yaxınları onlara göstərilən diqqət və qayğıya, eləcə də şəhidlərimizin xatirəsinin daim uca tutulduğuna görə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevaya, həmçinin Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyinə minnətdarlıqlarını bildiriblər.

"Birliyin Gücü-2026" təlimi uğurla davam edir

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Məşqlər zamanı atəş dəstəyi altında himayəli irəliləmə, zirehli texnikadan istifadə etməklə müxtəlif ərazilərdə əməliyyatların keçirilməsi üzrə tapşırıqlar yerinə

yetirilib.

Şəxsi heyət təlim tapşırıqlarını təhlükəsizlik qaydalarına riayət edərək uğurla icra edib, bölmələrin koordinasiyası və fəaliyyətlərinin uzlaşdırılması üzrə praktiki veridilər təkmilləşdirilib.

Məşqlərin keçirilməsində əsas məqsəd şəxsi heyətin peşəkarlıq səviyyəsinin yüksəldilməsi, iştirakçı ölkələrin hərbi qulluqçularının müxtəlif şəraitlərdə koordinasiyalı fəaliyyətlərə hazırlığının artırılması və qarşılıqlı fəaliyyət imkanlarının təkmilləşdirilməsidir.

* * *

"Birliyin Gücü-2026" birgə hərbi təliminə cəlb edilən iştirakçı ölkələrin mühəndis qoşunlarının bölmələri mürəkkəb əməliyyat şəraitində mühəndis təminatı üzrə tapşırıqları yerinə yetiriblər.

Plana əsasən, hərbi texnikanın və şəxsi heyətin sürətlə keç-

məsini təmin etmək məqsədilə yarıqanalar və xəndəklər üzərindən panton körpülərin qurulması, mina sahələrində müxtəlif üsullarla keçidlərin açılması, həmçinin digər mühəndis tapşırıqları icra edilib.

Qarşıya qoyulan tapşırıqların icrası zamanı təlim iştirakçıları yüksək peşəkarlıq nümayiş etdiriblər.

* * *

Azərbaycan, Türkiyə və Özbəkistanın kibertəhlükəsizlik üzrə hərbi mütəxəssisləri "Birliyin Gücü-2026" birgə hərbi təlimində kibernetik fəaliyyətlərini yerinə yetiriblər.

"Qızılqaya" Təlim Mərkəzində keçirilən təlim zamanı hər üç ölkənin hərbi qulluqçuları vahid komanda tərkibində kibernetik qrupu kimi fəaliyyət göstəriblər.

Təlimin planına uyğun olaraq

kibernetik qrupu qanunsuz silahlı qruplaşmaların kibernetik fəaliyyətlərinin qarşısının alınması və bölmələrimizin informasiya-kommunikasiya sistemlərinin təhlükəsizliyinin təmin olunması üzrə tapşırıqları yerinə yetiriblər.

Kibertəhlükəsizlik üzrə hərbi mütəxəssislər təlimin gedşində bölmələrin taktiki fəaliyyətini dəstəkləmək üçün kibertəhlükəsizlik tədbirlərini yerinə yetirərəkən yüksək peşəkarlıq nümayiş etdiriblər.

Azərbaycan və Belarus arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlığın perspektivləri müzakirə edilib

Bakı Ekspo Mərkəzində baş tutan "ADEX 2026" 6-cı Azərbaycan Beynəlxalq Müdafiə Sərgisi çərçivəsində bir sıra görüşlər keçirilib.

Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov sərgidə iştirak etmək məqsədilə ölkəmizdə səfərdə olan Belarus Dövlət Müdafiə Sənayesi Komitəsinin sədri Dmitri Pantus ilə görüşüb.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, görüş zamanı tərəflər Azərbaycan ilə Belarus arasında hərbi, hərbi-texniki sahələrdə əməkdaşlığın inkişaf perspektivləri, yeni nəsil texnologiyaların tətbiqi imkanları, müvafiq sahədə təcrübə mübadiləsi və qarşılıqlı maraq doğuran bir sıra məsələləri müzakirə ediblər.

Azərbaycan və Sudan arasında hərbi-texniki əməkdaşlıq məsələləri müzakirə edilib

Bakı Ekspo Mərkəzində "ADEX 2026" 6-cı Azərbaycan Beynəlxalq Müdafiə Sərgisi çərçivəsində ölkəmizin bir sıra qabaqcıl müdafiə sənayesi şirkətləri ilə hərbi-texniki əməkdaşlığının inkişaf etdirilməsinə dair bir sıra görüşlər keçirilir.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, sentyabrın 29-da Azərbaycan Respublikasının müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Sudan Respublikasının müdafiə naziri general-leytenant Hassan Daoud Kabron Kayanın rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

Tərəflər ölkələrimiz arasında hərbi-texniki sahədə əməkdaşlığın rolu, eləcə də qarşılıqlı maraq doğuran digər məsələləri müzakirə ediblər.

"Əsl döyüşçünü formalaşdıran davamlı təlim, ciddi hazırlıq və qazanılmış peşəkarlıqdır"

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Xocavənd rayonunda yerləşən "Qızılcqaya" Təlim Mərkəzində keçirilən açılış mərasimində Azərbaycan, Türkiyə və Özbəkistanın Dövlət himnləri səsləndirilib. Çıxışlarda belə təlimlərin ordular arasında əməkdaşlığın genişləndirilməsi, təcrübə mübadiləsi, şəxsi heyətin praktiki vərdişlərinin təkmilləşdirilməsi, dostluq əlaqələrinin möhkəmləndirilməsi və birgə tapşırıqlar zamanı qarşılıqlı uzlaşmanın təmin olunması baxımından əhəmiyyəti vurğulanıb. Sonra hərbi qulluqçuların tənənəli keçidi olub, mərasim Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin mahnı və rəqs ansamblının təqdim etdiyi proqramla davam edib.

Müasir əməliyyatların nəticəsini, ilk növbədə, düzgün planlaşdırma, dəqiq və çevik idarəetmə müəyyən edir. Bu məqsədlə keçirilən komanda-qərargah

nümayiş etdirilib. Müxtəlif təlim-döyüş ssenariləri üzrə tapşırıqların icrasına başlayan bölmələr müxtəlif şəraitlərdə fəaliyyət imkanlarını təkmilləşdirməklə yanaşı, birgə fəaliyyətin konkret nəticələrini də ortaya qoyublar.

Atəş dəstəyi altında himayəli irəliləmə, zirehli texnikadan istifadə etməklə müxtəlif ərazilərdə

fəaliyyətin əhəmiyyəti də özünü göstərib.

Təlim çərçivəsində, həmçinin aviasiya vasitələri müəyyən edilmiş marşrutlar üzrə müxtəlif yüksəkliklərdə manevrlər edib, şərti düşmənin hava hədəflərinə, radar və zenit-raket komplekslərinə, hərbi texnika və yerüstü mövqelərinə zərbələr endirilib. Bura-

bir daha göstərir ki, müasir döyüş mühitində heç bir qoşun növü təkbaşına fəaliyyət göstərmir. Havadan dəstək alan quru qoşunları, artilleriyanın atəş imkanlarından yararlanan bölmələr vahid əməliyyat mexanizminin ayrı-ayrı elementləridir. "Birliyin Gücü-2026" birgə təliminin əsas xüsusiyyətlərindən biri də məhz müxtəlif imkanların vahid məqsəd ətrafında birləşdirilməsi idi.

Təlimin coğrafiyasının quru ilə məhdudlaşmaması bu baxımdan xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Xəzər dənizinin Azərbaycan Respublikasına məxsus akvatoriyasında yerləşən "Böyük Zirə" təlim sahəsində keçirilən hazırlıq məşqləri birgə təlimin dəniz komponentini meydana çıxarıb. Azərbaycan Hərbi Dəniz Qüvvələrinin gözetçi və desant gəmilərinin cəlb olunduğu məşqlərdə hər üç ölkənin hərbi qulluqçuları fəal iştirak ediblər.

Burada dəniz və sahil infrastrukturunun mühafizəsi, terror-

rindən biri idi. Müasir avadanlıqlarla təchiz edilən mobil səhra hospitalının NATO-nun 2-ci səviyyəli tibbi yardım standartlarına uyğun olaraq xəstə və yaralıların qəbuluna hazır vəziyyətə gətirilməsi göstərir ki, təlimin məqsədi yalnız döyüş tapşırıqlarının icrasını yoxlamaqdan ibarət deyil.

Müdafiə Nazirliyinin rəhbər heyəti tərəfindən təlimin gedişatına baxış zamanı əvvəlcə burada yaradılmış birgə qərargah da əməliyyatların planlaşdırılması və icrası ilə bağlı komandir heyətinin məruzələri dinlənilib. Daha sonra müdafiə naziri və nazirliyin digər vəzifəli şəxsləri səhra hospitalının fəaliyyəti, şəxsi heyət üçün yaradılan sosial-məişət şəraiti və təminat məsələləri ilə tanış olublar. Təlim rəhbərlərinə hazırlıq məşqlərinin nəticələri ilə bağlı müvafiq tapşırıqlar verilib.

Hərbi qulluqçunun döyüş meydanında özünü inamlı hiss et-

məşqlərində iştirakçı bölmələrin qərargah fəaliyyətinin, komandirlərin qərarqəbul etmə və idarəetmə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsinə xüsusi diqqət yetirilir.

Qərargahlar müəyyən edilmiş ərazilərdə açılır, yerləşdirilir, mas-kalanır və fəaliyyətləri təşkil edilir. "Qızılcqaya" və "Qarabağlar" Təlim mərkəzlərində, həmçinin "Böyük Zirə" təlim rayonunda yaranmış vəziyyət qiymətləndirilərək onun təhlili aparılır, qarşıya qoyulan tapşırıqların icrası üçün müvafiq qərarlar qəbul edilir.

Qərargah fəaliyyətinin ardınca təlimin taktiki epizodlarında qəbul edilmiş qərarların praktiki müstəvidə necə reallaşdırıldığı

əməliyyatların keçirilməsi üzrə tapşırıqlar bunun nümunələrindən idi. Şəxsi heyət təhlükəsizlik qaydalarına riayət etməklə qarşıya qoyulan tapşırıqları yüksək peşəkarlıqla yerinə yetirib, praktiki vərdişlərini daha da möhkəmləndirib.

Taktiki fəaliyyətlərin mühüm istiqamətlərindən biri də artilleriya bölmələrinin təlimə cəlb olunması olub. Dəqiq atəş zərbələri ilə şərti terrorçuların dayaq məntəqələri, sığınacaqları və əsas hərbi hədəfləri məhv edilib. Bu epizodda atəş vasitələrinin imkanları ilə yanaşı, hədəfin müəyyənləşdirilməsi, atəşin düzgün istiqamətləndirilməsi, vaxtında icra və digər bölmələrlə qarşılıqlı

da əsas məqsədlərdən biri pilotların praktiki vərdişlərini təkmilləşdirmək, aviasiya vasitələrinin şəxsi heyətlə uzlaşmış fəaliyyətini təmin etmək və mürəkkəb hava-relyef şəraitində qarşıya qoyulan tapşırıqların yerinə yetirilməsi imkanlarını yoxlamaq idi. Bundan əlavə, aviasiyanın imkanları yalnız havadan zərbə endirilməsi ilə məhdudlaşmayıb. Təlimin digər epizodunda helikopterlərdən desantın endirilməsi, operativ mövqenin tutulması və şərti terrorçu qruplaşmalarının zərərsizləşdirilməsi üzrə fəaliyyətlər icra edildi.

Hərbi qulluqçular tərəfindən icra olunan epizodların hər biri

çular tərəfindən ələ keçirilmiş gəminin və girovların azad edilməsi, ərazinin minalardan təmizlənməsi, adaya dəniz desantının çıxarılması, terrorçu bazasının məhv edilməsi, yarıya ilkin tibbi yardım göstərilməsi və onun təxliyəsi üzrə fəaliyyətlər icra edilib. Beləliklə, quru və hava mühitində sınaqdan keçirilən qarşılıqlı fəaliyyət prinsipləri bu dəfə dəniz şəraitinə uyğunlaşdırılıb.

Əməliyyatların istənilən mərhələsində isə şəxsi heyətin sağlamlığı və tibb təminatı xüsusi əhəmiyyət daşıyır. Bu baxımdan təlim rayonunda yaradılan səhra hospitalı da "Birliyin Gücü-2026" birgə təliminin mühüm elementlə-

məsi üçün onun mənəvi-psixoloji vəziyyətinin yüksək saxlanılmasına və asudə vaxtının səmərəli təşkilinə də diqqət yetirilməlidir. Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin yaradıcı kollektivinin təlim meydanının gərginliyindən sonra müxtəlif janrlarda səsləndirdiyi vətənpərvərlik mahnıları Azərbaycan, Türkiyə və Özbəkistandan olan hərbi qulluqçuların zövqünü oxşayaraq yüksək əhvali-ruhiyyəsinə öz töhfəsini verib. Musiqinin dili üç ölkənin hərbi qulluqçularını bir araya gətirən daha bir gözəl körpüyə çevrilib.

(Ardı 7-ci səhifədə)

Tarixi qardaşlıqdan strateji müttəfiqliyə

Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri iki dövlət arasında diplomatik əlaqələr çərçivəsinə sığmayan, tarixi, milli-mənəvi və siyasi bağlar üzərində formalaşan xüsusi münasibətlər sistemidir. Eyni dil və mədəni köklər, ortaq tarixi yaddaş, qarşılıqlı ehtiram və xalqların bir-birinə yaxınlığı bu əlaqələrin əsasını təşkil edir. Müasir dövrdə isə bu yaxınlıq dövlətlərarası münasibətlərdə siyasi-hüquqi sənədlər, qarşılıqlı səfərlər və müxtəlif sahələrdə əməkdaşlıq mexanizmləri ilə daha da möhkəmlənib.

Münasibətlərin dövlətçilik tarixində yaddaqalan mərhələlərindən biri Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ilə Osmanlı dövləti ara-

ölke arasında diplomatik münasibətlər quruldu. Həmin gün Türkiyənin Bakıdakı Baş konsulluğu səfirlik səviyyəsinə yüksəldildi. Bununla Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin müasir dövlətlərarası mərhələsinin hüquqi-diplomatik əsası formalaşdı. Azərbaycanın Türkiyədəki səfirliyi isə ehlə həmin ildən fəaliyyətə başladı.

Diplomatik münasibətlərin qu-

dirdi. İki ölkə arasında iqtisadi əməkdaşlığın inkişafında enerji və nəqliyyat layihələri xüsusi yer tutur. Bakı-Tbilisi-Ceyhan neft kəməri, Bakı-Tbilisi-Ərzurum qaz kəməri, Bakı-Tbilisi-Qars dəmir yolu və TANAP kimi layihələr Azərbaycan və Türkiyə arasında iqtisadi əlaqələrin, enerji əməkdaşlığının və regional nəqliyyat imkanlarının genişlənməsinə mühüm töhfə verdi. Bu layihələr iki ölkə arasındakı əməkdaşlığın regional əhəmiyyətini artırmaqla yanaşı, Azərbaycan və Türkiyənin bir-birinə bağlılığının iqtisadi müstəvidə də möhkəmlənməsinə şərait yaratdı. Humanitar və mədəni əlaqələr də münasibətlərin mühüm istiqamətlərindən birinə çevrildi. Təhsil, mədəniyyət, elm, incəsənət və digər sahələrdə əməkdaşlığın genişlənməsi xalqlar arasında mövcud olan tarixi və mənəvi yaxınlığın daha da möhkəmlənməsinə xidmət etdi. Qarşılıqlı əlaqələrin bu istiqaməti Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin yalnız dövlət qurumları arasında deyil, insanlar və cəmiyyətlər arasında da genişlənmən çoxşaxəli xarakter daşıdığını göstərdi.

Müdafiə və təhlükəsizlik sahəsində əməkdaşlıq da münasibətlərin mühüm istiqamətlərindən birini təşkil etdi. Hərbi təhsil, şəxsi heyətin təcrübə mübadiləsi, birgə hazırlıq tədbirləri, ikitərəfli və çoxtərəfli hərbi təlimlər iki ölkənin silahlı qüvvələri arasında qarşılıqlı fəaliyyət imkanlarının inkişafına şərait yaratdı. Bu əməkdaşlıq sonrakı mərhələlərdə də davam etdirilərək iki dövlət arasındakı strateji münasibətlərin mühüm istiqamətlərindən birinə çevrildi.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin siyasi və mənəvi mahiyyətinin aydın göründüyü mühüm mərhələlərdən biri də 27 sentyabr 2020-ci ildə başlayan Vətən müharibəsi oldu. Müharibənin ilk günlərindən Türkiyə Respublikasının dost və qardaş ölkə Azərbaycanın yanında olduğunu siyasi səviyyədə açıq şəkildə ifadə etdi.

Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın müharibənin ilk saatlarında Azərbaycanın yanında olduğunu bəyan etməsi iki ölkə arasındakı siyasi həmrəyliyin mühüm göstəricilərindən biri kimi yadda qaldı. Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev də çıxışlarında Türkiyənin müharibə dövründə göstərdiyi siyasi və mənəvi dəstəyi xüsusi qeyd edib.

44 günlük Vətən müharibəsindən sonra Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərində yeni mərhələ başlandı. Bu mərhələnin əsas siyasi-hüquqi sənədi 15 iyun 2021-ci ildə Şuşada imzalanan "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında müttəfiqlik münasibətləri haqqında Şuşa Bəyannaməsi" oldu. Bəyannaməni Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan imzaladılar. Sənəddə iki ölkə arasındakı münasibətlərin keyfiyyətə yeni, müttəfiqlik səviyyəsinə qaldırıldığı vurğulanır. Şuşa Bəyannaməsi iki ölkə arasında münasibətlərin müxtəlif sahələr üzrə inkişafının hüquqi-siyasi çərçivəsini daha da genişləndirdi. Sənəddə siyasi, iqtisadi, müdafiə, təhlükəsizlik, mədəni, humanitar, səhiyyə, təhsil, sosial, gənclər və idman sahələrində əməkdaşlığın inkişaf etdirilməsi nəzərdə tutulur. Xarici siyasət məsələləri üzrə məsləhətləşmələrin aparılması və beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyətin gücləndirilməsi də Bəyannamədə öz əksini tapır. Bununla iki ölkə arasında əvvəlki illərdə formalaşmış əməkdaşlıq mexanizmləri daha geniş siyasi-hüquqi çərçivədə birləşdirildi.

Şuşa Bəyannaməsinin mühüm xüsusiyyətlərindən biri də Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin əvvəlki tarixi və hüquqi mərhələləri ilə müasir müttəfiqlik münasibətləri arasında əlaqəni təsdiqləməsidir. Bəyannamədə 13 oktyabr 1921-ci il tarixli Qars müqaviləsi, 9 fevral 1994-cü il tarixli Dostluq və Hərtərəfli Əməkdaşlığın İnkişafı barədə Müqavilə və 16 avqust 2010-cu il tarixli Strateji Tərəfdaşlıq və Qarşılıqlı Yar-

"Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir" fikri də iki xalq arasındakı həmrəyliyin siyasi düşüncədə ifadə olunmuş nümunələrindən biridir. Bu yanaşmalar zaman keçdikcə Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin ictimai və siyasi məzmununda xüsusi yer tutub. Bu gün Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri siyasi dialoqdan iqtisadiyyata, enerjiden nəqliyyata, humanitar sahədən müdafiə və təhlükəsizliyə qədər geniş istiqamətləri əhatə edir. Yüksək səviyyəli qarşılıqlı səfərlər, siyasi məsləhətləşmələr, ikitərəfli və çoxtərəfli əməkdaşlıq mexanizmləri əlaqələrin inkişafını təmin edən əsas vasitələr sırasındadır. Müdafiə sahəsində birgə təlimlərin keçirilməsi və müxtəlif formatlarda hərbi əməkdaşlığın davam etdirilməsi də bu çoxşaxəli münasibətlərin istiqamətlərindən biridir.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin inkişaf yolu tarixi yaxınlıqdan dövlətlərarası əlaqələrə, diplomatik münasibətlərdən çoxşaxəli əməkdaşlığa, strateji tərəfdaşlıqdan isə Şuşa Bəyannaməsi ilə rəsmiləşdirilmiş müttəfiqlik səviyyəsinə qədər uzanır. 1918-ci ildə Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti ilə Osmanlı dövləti arasında qurulan siyasi əlaqələr, müstəqilliyin bərpasından sonra Türkiyənin Azərbaycanın müstəqilliyini ilk tanıyan dövlət olması, 1992-ci ildə diplomatik münasibətlərin qurulması, 1994 və 2010-cu illərdə mühüm siyasi-hüquqi sənədlərin imzalanması, 2020-ci ildə nümayiş etdirilən siyasi həmrəylik və 2021-ci ildə Şuşa Bəyannaməsinin imzalanması bu inkişaf yolunun əsas mərhələlərini təşkil edir.

Bu gün iki ölkə arasındakı mü-

sındakı əlaqələrdir. Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin 1918-ci ildə istiqlalıyyətini elan etməsindən sonra iki dövlət arasında siyasi və diplomatik təmaslar quruldu. 4 iyun 1918-ci ildə Batumda Azərbaycan Respublikası ilə Osmanlı dövləti arasında Dostluq Müqaviləsinin imzalanması bu münasibətlərin hüquqi əsasını formalaşdıran mühüm addım oldu. Sənəd Azərbaycan Xalq Cümhuriyyətinin xarici dövlətlə bağlılığı ilk rəsmi müqavilə kimi diplomatiya tariximizdə xüsusi yer tutur. Həmin dövrdə yaranmış siyasi və mənəvi yaxınlıq sonrakı tarixi mərhələlərdə də Azərbaycan və Türkiyə xalqları arasındakı münasibətlərin yaddaşında öz izini qorudu.

XX əsrin əvvəllərində baş verən müəkkəb siyasi proseslər Azərbaycan ilə Türkiyə arasındakı dövlətlərarası münasibətlərdə fasilə yaratsa da, xalqlar arasında tarixi, mədəni və mənəvi bağlılıq qorundu. Bu bağlılıq Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini bərpa etməsindən sonra münasibətlərin sürətlə inkişaf etməsi üçün mühüm zəmin yaratdı. Beləliklə, 1991-ci ildən etibarən tarixi yaxınlıq yeni siyasi və hüquqi məzmun qazanaraq müasir dövlətlərarası əlaqələr sisteminə çevrildi.

Türkiyə Respublikası 9 noyabr 1991-ci ildə Azərbaycanın dövlət müstəqilliyini tanıyan ilk dövlət oldu. 14 yanvar 1992-ci ildə isə iki

rulması iki ölkə arasında siyasi dialoqun sistemli xarakter almasına şərait yaratdı. Əlaqələr qısa müddətdə yalnız siyasi sahə ilə məhdudlaşmadı, iqtisadiyyat, enerji, nəqliyyat, mədəniyyət, təhsil, humanitar sahə və müdafiə istiqamətlərini də əhatə edən çoxşaxəli əməkdaşlıq müstəvisinə keçdi. 9 fevral 1994-cü ildə imzalanmış "Azərbaycan Respublikası və Türkiyə Respublikası arasında dostluq və hərtərəfli əməkdaşlığın inkişafı barədə Müqavilə" münasibətlərin hüquqi bazasının möhkəmləndirilməsində mühüm rol oynadı. Bu sənədlə iki ölkə arasında dostluq və əməkdaşlığın inkişafı üçün siyasi-hüquqi çərçivə daha da genişləndirildi.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin inkişafında yüksək səviyyəli siyasi dialoq da mühüm yer tutdu. Dövlət və hökumət nümayəndələrinin qarşılıqlı səfərləri, siyasi məsləhətləşmələr və müxtəlif əməkdaşlıq mexanizmləri iki ölkə arasında əlaqələrin ardıcıl inkişafına imkan verdi. 2010-cu ildə Yüksək Səviyyəli Strateji Əməkdaşlıq Şurasının yaradılması münasibətlərin institusional inkişafında mühüm mərhələ oldu. Həmin il avqustun 16-da "Azərbaycan Respublikası ilə Türkiyə Respublikası arasında strateji tərəfdaşlıq və qarşılıqlı yardım haqqında Müqavilə"nin imzalanması isə əlaqələrin strateji xarakterini daha da möhkəmlən-

dım haqqında Müqavilə də xatırlanır. Bu sənədlər Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin müxtəlif tarixi mərhələlərində formalaşmış hüquqi-siyasi əsasların davamlılığını göstərir.

Azərbaycan-Türkiyə münasibətlərinin mənəvi mahiyyətini ifadə edən mühüm siyasi yanaşmalardan biri isə Ulu Öndər Heydər Əliyevin "Bir millət, iki dövlət" kəlamıdır. Bu ifadə iki ölkənin dövlətçilik baxımından müstəqil subyektlər olmasına baxmayaraq, xalqlar arasında mövcud olan tarixi, dil, mədəniyyət və mənəvi yaxınlığı lakonik şəkildə ifadə edir. Türkiyə Cümhuriyyətinin qurucusu Mustafa Kamal Atatürkün Azərbaycanla bağlı söylədiyi

nasibətlər tarixi və milli-mənəvi yaxınlıqla yanaşı, qarşılıqlı dövlət maraqları, siyasi etimad və hüquqi sənədlər üzərində inkişaf edir. Tarixin müxtəlif mərhələlərində formalaşan bu münasibətlər müasir dövrdə strateji tərəfdaşlıqdan müttəfiqliyə qədər yüksələrək siyasi, iqtisadi, humanitar, müdafiə və digər sahələrdə yeni məzmun qazanır. Azərbaycan və Türkiyə arasında əlaqələrin gələcək inkişafı da mövcud hüquqi baza, qarşılıqlı etimad və xalqlar arasında dərin tarixi-mənəvi bağlar üzərində davam edir.

Emil MURADLI
"Azərbaycan Ordusu"

Azərbaycanla Özbəkistan arasında əlaqələrin yüksək səviyyəyə qaldırılması ortaq tarixə və strateji tərəfdaşlığa əsaslanır

Azərbaycan suverenliyini, təhlükəsizliyini və milli maraqlarını tam təmin etməklə yanaşı, həm də regional və global miqyasda öz mövqelərini daha da möhkəmləndirir. Bütün ölkələrlə qarşılıqlı hörmət və faydalı əməkdaşlıq prinsipinə əsaslanan bu beynəlxalq əlaqələr, xüsusilə Vətən müharibəsindən sonra Cənubi Qafqazda formalaşan yeni geosiyasi reallıqların əsas hərəkətverici qüvvəsinə çevrilib.

Ölkəmizin təşəbbüsü və fəal iştirakı ilə reallaşan irimiqyaslı energetika, nəqliyyat və logistika, strateji kommunikasiya layihələri həm Avrasiya məkanında təhlükəsizliyə töhfə verir, həm də geniş coğrafiyada iqtisadi inteqrasiyanı sürətləndirir.

Dövlətimizin ortaq tarixi, mədəni və strateji baxımdan yaxın olan regionlarla əlaqələrinin yeni müstəviyə qaldırılması prioritet təşkil edir. Bu uğurlu xarici siyasət kursunda Mərkəzi Asiya ölkələri ilə münasibətlərin inkişafı mühüm yer tutur. Regionun sürətlə inkişaf edən dövlətlərindən olan Özbəkistan ilə əlaqələr də bu baxımdan böyük əhə-

lərlə səmimi dostluğu münasibətlərin təməlini qoyub. Ümummilli Lider Heydər Əliyevin 1997-ci il iyunun 18-19-da Özbəkistana rəsmi səfəri əməkdaşlığın gələcək inkişaf perspektivlərinin müəyyənəndirilməsində mühüm rol oynayıb. Səfər zamanı ikitərəfli münasibətlərin əsasını təşkil edən bir sıra vacib sənədlər imzalanıb.

Bu gün Ulu Öndərin əsasını qoyduğu bu strateji xətt Prezi-

daşlıq Təşkilatı, İqtisadi Əməkdaşlıq Təşkilatı və digər çoxtərəfli platformalar çərçivəsində fəal əməkdaşlıq edir, bir sıra regional və global məsələlər üzrə mövqelərini əlaqələndirir.

Xüsusi olaraq onu da vurğulamaq lazımdır ki, Türk Dövlətləri Təşkilatı (TDT) çərçivəsində Azərbaycan və Özbəkistanın əməkdaşlığı müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Hər iki dövlət TDT-ni türk dünyasının siyasi, iqtisadi və mədəni gücünü artıran mühüm birlik kimi qiymətləndirir. Eyni zamanda, Azərbaycanın Mərkəzi Asiya Dövlət Başçıları'nın Məşvərət görüşlərində tamhüquqlu iştirakı ilə "C5" formatının "C6" formatına çevrilməsi regionlararası inteqrasiyanı yeni səviyyəyə qaldırıb. Dövlətimizin başçısı iki ölkənin TDT çərçivəsində əməkdaşlığına toxunaraq qeyd edib: "Azərbaycan ilə Özbəkistan arasında Türk Dövlətləri Təşkilatı çərçivəsində əməkdaşlıq xüsusi əhəmiyyətə malikdir. Ötən il Qəbələdə Türk Dövlətləri Təşkilatının Dövlət Başçıları Şurasının 12-ci Zirvə Görüşü keçirildi. Təşkilat çərçivəsində əməkdaşlığa dair əsas məsələlər müzakirə edildi və TDT-nin möhkəmləndirilməsi, türk dünyasında daha sıx birliyin təmin edilməsi, onun siyasi, iqtisadi və hərbi gücünün artırılması, həmçinin global arenada təsir və güc mərkəzinə çevrilməsi məqsədilə bəyannamələr imzalandı". Prezident İlham Əliyev vurğulayıb ki, Azərbaycan və Özbəkistan TDT-ni təkcə dövlətlərarası əməkdaşlıq platforması kimi deyil, həm də ortaq tariximizi, mədəniyyətimizi və mədəni dəyərlərimizi gələcəyə daşıyan mühüm birlik kimi dəyərləndirir.

Nəticə etibarilə Azərbaycan-Özbəkistan münasibətləri ortaq köklərə, qarşılıqlı hörmətə və strateji müttəfiqliyə söykənərək yüksələn xətlə inkişaf edir. Dövlətlərimiz arasında imzalanmış çoxsaylı sənədlər və iki ölkə liderinin siyasi iradəsi bu əməkdaşlığı daha da sarsılmaz edir. Əsrlərdən gələn bu dostluq və qardaşlıq münasibətləri bundan sonra da möhkəmlənərək həm xalqlarımızın rifahına, həm də bütün türk dünyasının güclənməsinə xidmət edəcək.

Bu gün Azərbaycan və Özbəkistan münasibətləri sadəcə qonşu və dost dövlətlərin əməkdaşlığı deyil, ortaq dəyərlərə və qarşılıqlı maraqlara əsaslanan möhkəm müttəfiqlik nümunəsidir. Xalqlar arasında mövcud

olan qardaşlıq münasibətləri bu əlaqələrin gələcəkdə də yeni mərhələyə yüksələcəyinə əminlik yaradır. İki ölkə arasında möhkəm dostluq və qardaşlıq təməlləri üzərində qurulmuş müttəfiqlik münasibətləri Azərbaycan və özbək xalqlarını daha da doğmalaşdırır. Belə ki, iki ölkə, iki xalq arasında əlaqələrin tarixi uzaq keçmişə bağlıdır. Tarixin ağır dönlərində ölkələrimiz ən vacib məsələlərdə daim bir-birinə dəstək olub.

Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində bərpa-quruculuq işində Özbəkistanın iştirakı, eyni zamanda, ötən il Bakıda "Özbəkistan" parkının təməlinin qoyulması dövlətlərimiz və xalqlarımız arasında tarixən mövcud olan qardaşlığın, dostluğun bariz təzahürlərindəndir. Həmçinin Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyevin 2023-cü ildə Azərbaycana dövlət səfəri çərçivəsində işğaldan azad olunmuş Füzuli rayonunda Mirzə Uluqbəy adına 1 nömrəli tam orta məktəbin açılması bu baxımdan xüsusi əhəmiyyət daşıyır. 960 şagird yerlik məktəb Özbəkistan tərəfindən Azərbaycana hədiyyə edilib.

Azərbaycanla Özbəkistan arasında strateji tərəfdaşlıq münasibətləri təkcə siyasi və iqtisadi sahələrlə məhdudlaşmır, həm də hərbi əməkdaşlıq istiqamətində ardıcıl şəkildə inkişaf edir. İkitərəfli münasibətlərin vacib elementlərindən biri hesab edilən hərbi-texniki sahədə əməkdaşlıq günü-gündən genişlənməkdədir. İki ölkənin müdafiə nazirlikləri arasında imzalanmış fəaliyyət planlarına uyğun olaraq keçirilən birgə taktiki təlim-

hərbiçiləri burada iştirakla NATO ölkəsi Türkiyə və müharibədə Zəfər qazanmış Azərbaycandan müəyyən bilgi, bacarıq və təcrübəni nümunə olaraq götürür.

"Birlik-2025" birgə təliminin "Yüksək Səviyyəli Müşahidəçi Günü" çərçivəsində həyata keçirilən ikitərəfli görüşdə iki qardaş ölkə arasında hərbi, hərbi-texniki və hərbi təhsil sahələrində əməkdaşlığın güclənməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Görüş zamanı tərəflər mövcud əlaqələrin inkişaf perspektivlərini müzakirə edib, birgə təlimlərin keçirilməsinin və təcrübə mübadiləsinin vacibliyini xüsusi vurğulayıblar. Hər iki ölkənin müdafiə nazirləri "Birlik-2025" təlimləri çərçivəsində tərəflər arasında hərbi-texniki və hərbi təhsil sahələrində əməkdaşlıq məsələləri də ətraflı müzakirə olub. Azərbaycanlı hərbi qulluqçuların Özbəkistanda, Özbəkistanlı hərbi qulluqçularının isə Azərbaycanda müxtəlif hərbi kurslarda iştirakı da əməkdaşlığın mühüm istiqamətlərindən biridir.

Sentyabrın 21-dən oktyabrın 1-dək keçirilən "Birliyin Gücü-2026" təlimlərində Azərbaycan və Türkiyə ilə yanaşı, Özbəkistanın hərbi qulluqçuları da iştirak edirlər. Təlimlər Qarabağ, Naxçıvan və Xəzər istiqamətlərini əhatə edir. Manevrlərdə quru qoşunları, aviasiya, dəniz vasitələri və pilotsuz uçuş aparatlarından istifadə olunur.

Bu Özbəkistan hərbiçilərinin Azərbaycan və Türkiyə hərbiçiləri ilə birlikdə ilk belə hərbi təlimidir. Azərbaycan və Özbəkistan arasında keçirilən hərbi təlimlər perspektivə hesablanmış təlimlərdir. Özbəkistan hərbi qul-

miyyətə malikdir. Azərbaycan və Özbəkistan arasında diplomatik əlaqələr və münasibətlər 1995-ci il oktyabrın 2-də qurulsada, xalqlarımızı əsrlər boyu davam edən sarsılmaz dostluq və qardaşlıq telləri bağlayır. Ortaq tarixi, dini, mədəniyyəti və eyni soy-kökü bölüşən hər iki xalqın münasibətləri qədim dövrlərə gedib çıxır.

Prezident İlham Əliyev Özbəkistanın Milli İnformasiya Agentliyinə (Uza) müsahibəsində xalqlarımız arasındakı bu mədəni bağları belə qiymətləndirib: "İki qardaş ölkə - Azərbaycan və Özbəkistan arasında münasibətlər ortaq tarixə, mədəniyyətə, dil və mədəni dəyərlərə, həmçinin birliyə, həmrəyliyə və xalqlarımızın əsrlərlə davam etdirdiyi, nəsildən-nəslə ötürüldüyü dərin qarşılıqlı rəğbətə əsaslanır. Bu möhkəm bünövrə üzərində qurulan dövlətlərarası münasibətlər son illər misli görünməmiş inkişaf mərhələsinə qədəm qoyub, ən yüksək pilləyə - müttəfiqlik səviyyəsinə yüksəlib və tamamilə yeni məzmun qazanıb".

Müstəqillik illərində Azərbaycan və Özbəkistan ikitərəfli əlaqələrinin formalaşmasında, iki ölkə arasında münasibətlərin inkişaf strategiyasının qurulmasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin müstəsna xidmətləri olub. Ulu Öndərin özbək lider-

dent İlham Əliyevin müdrik və uzaqgörən siyasəti nəticəsində keyfiyyətə yeni müstəvidə qurularaq davam etdirilir. İki ölkə liderinin şəxsi dostluğu və qarşılıqlı etimadı dövlətlərarası əlaqələrin sürətlə inkişafında həlledici rol oynayır. Dövlətimizin başçısı buna xüsusən də diqqət çəkib: "Özbəkistan Respublikasının Prezidenti, əziz qardaşım, hörmətli Şavkat Miromonoviç Mirziyoyev ilə mənim aramda mövcud olan səmimi dostluq, qarşılıqlı hörmət və etimad Azərbaycan-Özbəkistan qardaşlığının möhkəmlənməsində, dövlətlərarası əlaqələrin hazırkı səviyyəyə qaldırılmasında və müttəfiqliyimizin inkişafında xüsusi rol oynayır".

Liderlərin intensiv qarşılıqlı səfərləri münasibətlərin inkişafında mühüm rol oynayıb. Son illərdə imzalanmış "Strateji tərəfdaşlığın dərinləşdirilməsi haqqında Bəyannamə" və "Müttəfiqlik münasibətləri haqqında Müqavilə" ikitərəfli əlaqələrin hüquqi bazasını daha da möhkəmləndirib. Həmçinin təsis edilən Ali Dövlətlərarası Şura strateji tərəfdaşlığın dərinləşdirilməsi üçün mühüm institusional mexanizmə çevrilib.

İki ölkə Birləşmiş Millətlər Təşkilatı, Qoşulmama Hərəkatı, Türk Dövlətləri Təşkilatı, İslam Əmək-

lər, müdafiə sənayesi sahəsində təcrübə mübadiləsi və hərbiçilərin peşəkarlığını artırılmasına yönəlmis addımlar regional təhlükəsizliyin və sabitliyin təmin olunmasında müstəsna rol oynayır. 2022-ci ildə Azərbaycanla Özbəkistan arasında hərbi-texniki əməkdaşlıq haqqında saziş imzalanıb. Müttəfiqlik olaraq iki ölkənin hərbi nümayəndələri arasında keçirilən görüşlərdə hərbi əməkdaşlığın dostluq və qardaşlıq münasibətləri üzərində qurulduğu bəyan edilir.

Azərbaycanla Özbəkistan 2024-cü ildə müttəfiqlik münasibətləri haqqında müqavilə imzalayıb. Burada tərəflər bütün sahələrdə, o cümlədən hərbi sahədə də əməkdaşlığı genişləndirmək niyyətini bəyan ediblər. Hər iki ölkənin Müdafiə Nazirliyi nümayəndələri qarşılıqlı səfərlər həyata keçirib. Özbəkistan

luqçuları da ilk dəfədir ki, "Birliyin Gücü-2026" təlimlərinə qatılıblar.

Qeyd edək ki, üç mərhələdən ibarət olan təlimin əsas məqsədi birgə əməliyyatlara hazırlıq səviyyəsinin artırılması, qoşunların koordinasiyasının və təlim prosedurlarının standartlaşdırılması, eləcə də bölmələrin yeni döyüş imkanlarının təkmilləşdirilməsidir.

Sonda əminliklə deyə bilərik ki, iki qardaş ölkə arasında ortaq tarixə və strateji tərəfdaşlığa əsaslanan bütün əlaqələrin yüksək səviyyəyə çatdırılması dünyada və regionda dayanıqlı sülhün, sabitliyin və təhlükəsizliyin möhkəmlənməsinə böyük töhfələr verəcəkdir.

Lalə HÜSEYNOVA
"Azərbaycan Ordusu"

27 Sentyabr - Anım Günü münasibətilə silsilə tədbirlər keçirilib

şanlı Zəfər, igid övladlarımızın göstərdiyi şücaət və qəhrəmanlıq nümunələri barədə məlumat verilib.

Ölkəmizin gəzməli-görməli yerlərində olan, həmçinin tarixi-diyarşünaslıq muzey və abidələrini ziyarət edən qonaqlar xalqımızın zəngin keçmişi və milli-mədəni dəyərləri ilə yaxından tanış olublar.

* * *

Azərbaycan xalqının yaddaşında elə tarixlər var ki, onları zamanın axarı belə silə bilməz. Əksinə, uzun illər keçdikcə həmin günlərin mənası daha da dərinlən dərk olunur, xalqın milli yaddaşında daha dərin yer tutur. 27 Sentyabr - Anım Günü də məhz belə müqəddəs tarixlərdəndir. Bu müqəddəs tarix müharibənin başladığı gün olmaqla yanaşı, Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canından keçən qəhrəman oğullarımızın əziz xatirəsinə ehtiramın ifadəsidir.

Vətən müharibəsinin 6-cı ildönümünə həsr olunmuş "Vətən sevgisinin əbədiyyət ünvanı!" adlı tədbir keçirildi.

Tədbirdə çıxış edən Hərb Tarixi Muzeyinin rəisi, ehtiyatda olan polkovnik Elşad Pənahov 27 Sentyabrın Azərbaycan tarixindəki xüsusi əhəmiyyətindən

müasir tarixində bir dönüş nöqtəsi, Zəfərə aparan yolun başlanğıcı və şəhidlərimizin müqəddəs xatirəsinin yaşadıldığı əlamətdar gündür".

Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyinin tədqiqatçı baş elmi işçisi, tarix üzrə fəlsəfə doktoru Vahid İsmayilov çıxış edərək dedi: "Artıq 6 ildir xalqımız 27 Sentyabrı kədərdən, üzüntüdən daha çox qürur, mərdlik günü kimi yada salır. Bu tarix xalqımızın yaddaşında şəhidlərimizin əziz xatirəsi, Vətən müharibəsinin başlanğıcı və Azərbaycanı Zəfərə aparan yolun mühüm amili kimi yaşanacaq".

Vətən müharibəsi veteranı baş leytenant Xəzər Nəsimli döyüş xatirələrini bölüşmək bildirdi: "O günlər bizim üçün sadəcə hərbi əməliyyat günləri deyildi. Hər gün, hər saat, hər dəqiqə Azərbaycanın gələcəyi uğrunda mübarizə aparırdıq. Hamımızın bir məqsədi var idi - torpaqlarımızın işğaldan azad olunması, Azərbaycan Bayrağının Qarabağda dalğalanması. Döyüş meydanında insan çox şeyi başqa cür dərk edir. Orada Vətən, torpaq, bayraq və şəhidlərin müqəddəsliyi haqqında nəinki danışmaq, bunları bütün varlığımla hiss etmək olur. Biz döyüş yoldaşlarımızla çətin günlərdən keçdik və torpaqlarımızı işğaldan azad etdik".

Vətən müharibəsi veteranı baş leytenant Əli Vəliyev Vətən müharibəsi başlayanda indiki Heydər Əliyev adına Hərb İnstitutunun 4-cü kursunda təhsil aldığı

27 Sentyabr - Anım Günü münasibətilə Azərbaycan Ordusunun qoşun növləri, birlik, birləşmə, hərbi hissələrində, Əlahiddə Ümumqoşun Orduda və xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində silsilə tədbirlər keçirilib.

Müdafiə Nazirliyi xəbər verir ki, anım mərasimlərində xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyevin və Vətən uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizin əziz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib. Hərbi orkestrin müşayiəti ilə Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni ifa olunub.

Tədbirlərdə çıxış edənlər Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusunun qazandığı şanlı Qələbənin tarixi əhəmiyyətindən danışmış, döyüşlərdə şəhidlik zirvəsinə yüksələn, eləcə də yaralanaraq sağlamlığını itirən soydaşlarımızın Vətənə şərəfli xidmətlərindən qürurla bəhs ediblər.

Tariximizə qızıl hərflərlə yazılmış şanlı Zəfərin əldə olunmasında Azərbaycan xalqının göstərdiyi birliyi və fədakarlığı, eləcə də qəhrəman oğullarımızın nümayiş etdirdiyi igidlik və şücaət nümunələri iştirakçıların diqqətinə çatdırılıb.

Mərasimlərdə Vətən müharibəsi, eləcə də postmüharibə dövründə ordumuz tərəfindən həyata keçirilmiş digər uğurlu əməliyyatların regionda sülhün və sabitliyin təmin olunmasına mühüm töhfə verdiyi xüsusi qeyd edilib.

baycan Respublikasının azadlığı, ərazi bütövlüyü və suverenliyi uğrunda canından keçən Vətən övladlarının xatirəsinə ehtiram nümayiş etdiriblər.

Şəxsi heyət üçün təşkil edilmiş hərbi vətənpərvərlik mövzusunda mədəni-kütləvi tədbirlərdə döyüş iştirakçıları xatirələrini

bölüşüb, Vətən müharibəsi haqqında sənədli filmlər və videoçarxlar nümayiş etdirilib, hərbi qulluqçuların təşəbbüsü ilə ağacəkmə aksiyaları həyata keçirilib.

Qeyd edək ki, eyni zamanda, Anım Günü münasibətilə 27 Sentyabr saat 12:00-da Azərbaycan Ordusunun bütün şəxsi heyəti tərəfindən şəhidlərin xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edilib.

* * *

27 Sentyabr - Anım Günü münasibətilə "Birliyin Gücü-2026" birgə hərbi təlimində iştirak edən ölkələrin hərbi qulluqçuları üçün mədəni-kütləvi tədbirlər keçirilib. Tədbirlər çərçivəsində qonaq-

2020-ci il sentyabrın 27-də Ermənistan silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Ordusunun mövqelərini və yaşayış məntəqələrini atəşə tutması ilə başlanan genişmiqyaslı əks-hücum hərbi əməliyyatları Azərbaycan xalqının həyatında yeni bir mərhələnin başlanğıcı oldu. Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə 44 gün davam edən Vətən müharibəsi nəticəsində Azərbaycan Ordusu tarixi torpaqlarımızı işğaldan azad etdi.

Vətən müharibəsinin hər günü Azərbaycan tarixinin qəhrəmanlıq salnaməsinə çevrildi. Döyüş meydanında hərbi qulluqçularımızın göstərdikləri misilsiz şücaət, arxa cəbhədə xalqımızın nümayiş etdirdiyi birlik, həmrəylik, dövlət başçımızın siyasi iradəsi və qətiyyətli rəhbərliyi qazanılan tarixi Zəfərin əsas amillərindən oldu. Bu tarixi Qələbənin ən ağır yükünü isə Vətən uğrunda canlarından keçən şəhidlərimiz öz çiyinlərində daşıdılar. İgid oğullarımızın həyatı, onların döyüş yolu, son nəfəsədək Vətənə sədaqəti gənc nəsəyə örnəkdir. Bu qəhrəmanlıq salnaməsinin qorunması, onun gələcək nəsillərə çatdırılması üçün hər birimizin üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Çünki şəhidlərin bizə miras qoyduğu ən böyük dəyər azad, müstəqil və sülhərin Azərbaycanıdır.

Məhz bu müqəddəs amalın ifadəsi olaraq Azərbaycan Hərb Tarixi Muzeyində 27 Sentyabr -

danışaraq bildirdi: "Bu tarix xalqımızın yaddaşında həm ağır, həm də qürurlu duyğularla yaşayır. Çünki məhz həmin gün Azərbaycan Ordusu uzun illər işğal altında qalmış torpaqlarımızın azadlığı uğrunda böyük mübarizəyə başladı. Vətən müharibəsinin 44 gün davam etməsi və Azərbaycanın qələbəyə nail olması bir sıra amillərin vəhdəti ilə şərtləndi. Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi məqsədyönlü siyasət, Azərbaycan Or-

dusunun döyüş hazırlığı və Vətənə bağlılığı, hərbi qulluqçularımızın şücaəti, eləcə də xalqın milli həmrəyliyi bu qələbənin əsas amilləri sırasında yer aldı".

Muzeyin rəisi onu da qeyd etdi ki, "Azərbaycan xalqı üçün 27 Sentyabr həm böyük itkilərin xatırlandığı, həm də milli iradənin, birlik və həmrəyliyin təcəssüm edildiyi tarixi gündür. 27 Sentyabr yalnız keçmişi xatırladan bir tarix deyil. O, Azərbaycanın

vurğuladı: "Təhsil almağıma baxmayaraq, torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gedən döyüşlərdə iştirak etməyi özümə borc bildim. Sentyabrın 29-da döyüşə yollandıq. Mən də öz üzərimə düşən tapşırığı Azərbaycan Ordusunun zabiti kimi ən layiqli şəkildə yerinə yetirməyə çalışdım. Torpaqlarımız azad edildi və biz düşməne öz yerini göstərdik".

(Ardı 7-ci səhifədə)

Silsilə tədbirlər çərçivəsində hərbi qulluqçular Şəhidlər xiyabanlarını, şəhid ailələrini ziyarət edib, şəhid məzarlarının üzərinə gül dəstələri qoyaraq Azər-

lar üçün Qarabağ iqtisadi rayonu və Naxçıvan şəhərində ekskursiyalar təşkil olunub.

Türkiyə və Özbəkistandan olan hərbi qulluqçulara xalqımızın Vətən müharibəsində qazandığı

27 Sentyabr - Anım Günü münasibətilə silsilə tədbirlər keçirilib

(Əvvəli 6-cı səhifədə)

Hərb Tarixi Muzeyinin tədqiqatçı elmi işçisi, Qarabağ müharibəsi veteranı Vəqif Qasimov çıxış edərək bildirdi ki, 2020-ci il sentyabrın 27-si tarixi hafizəmdən, yaddaşımızdan heç vaxt silinməyəcək. O, döyüşlərin ilk gününü xatırlayarkən Vətən müharibəsinə həsr etdiyi şeirdən bir bəndini söylədi:

Horadiz yolunda qaş qaralanda,
Başımız üstündən mərmilər keçdi.
Cəsur əsgərimiz yara alanda
Axdıqca qanını qəlpələr içdi...

Tədbir Həzi Aslanov adına Ordu İdeoloji və Mədəniyyət Mərkəzinin solistlərinin hərbi vətənpərvərliyi tərənnüm edən mahnıların ifası ilə başa çatdı.

Kifayət ƏLİYEV
"Azərbaycan Ordusu"

Ordubad və Şahbuz rayonlarında Birinci və İkinci Qarabağ müharibələrində şəhid olmuş rayon sakinlərinin əziz xatirəsinə həsr olunmuş tədbirlər keçirilib.

Ordubad və Şahbuz rayon İcra hakimiyyətlərinin, "Naxçıvan Şəhid Ailələri" İctimai Birliyinin və mədəniyyət qurumlarının birgə təşkilatçılığı ilə keçirilən tədbirlərdə şəhid ailələri, müharibə iştirakçıları, ictimaiyyət nümayəndələri, rayon sakinləri, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatları, hüquq-mühafizə orqanlarının, idarə, müəssisə və təşkilatların əməkdaşları, eləcə də digər qonaqlar iştirak ediblər.

Ordubad rayon Mədəniyyət Sarayında keçirilən "Qəhrəmanlıq salnaməmizin başladığı gün" adlı tədbirdə rayon icra hakimiyyətinin başçısı Nurlan Hacıyev, "Naxçıvan Şəhid Ailələri" İctimai Birliyinin sədri şəhid Amin Gülməmmədovun atası Mayis Gülməmmədov, Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin deputatı şəhid Toğrul Məmmədovun qardaşı Üzeyir Məmmədov, şəhid Vüqar Nəcəfovun anası Şəmsiyyə Nəcəfova və müharibə əli Rəqib Baxşiyev çıxış ediblər.

Çıxışlarda 27 Sentyabr - Anım Günü'nün şəhidlərimizin əziz xatirəsinə ümumxalq ehtiramının ifadəsi olduğu vurğulanıb, 2020-ci il sentyabrın 27-də başlayan Vətən müharibəsinin Azərbaycanın tarixində şanlı səhifə açdığı bildirilib. 44 gün davam edən döyüşlərdə hərbi qulluqçularımızın göstərdikləri igidlik şəhidlərin şücaəti və döyüşlərdə sağlamlığını itirənlərin fədakarlığı xüsusi qeyd olunub.

Həmçinin şəhid ailələri və döyüş əməliyyatlarında sağlamlıqlarını itirənlərə göstərilən dövlət qayğısından, onların sosial müdafiəsinin gücləndirilməsi və qayğılarının həlli istiqamətində görülmə işlərdən bəhs edilib.

Sonra Ordubad rayon Mədəniyyət Sarayı və Ordubad Peşə Liseyinin birgə hazırladığı ədəbi-bədii kompozisiya nümayiş etdirilib. Kompozisiyada şəhidlərimizin qəhrəmanlığı, Vətən uğrunda göstərdikləri şücaət və xalqımızın həmrəyliyi bədii təqdimatlarla əks olunub. Şahbuz rayonunda keçirilən tədbirdə isə Şahbuz rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Cəlal Paşayev, "Naxçıvan Şəhid Ailələri" İctimai Birliyinin təsisçisi Üzeyir Məmmədov, şəhid anası Məhərrə Rzayeva və Rəyay Abdullamizin qəhrəmanlığı, Vətən uğrunda göstərdikləri şücaət və xalqımızın həmrəyliyi bədii təqdimatlarla əks olunub. Şahbuz rayonunda keçirilən tədbirdə isə Şahbuz rayon İcra Hakimiyyəti başçısının müavini Cəlal Paşayev, "Naxçıvan Şəhid Ailələri" İctimai Birliyinin təsisçisi Üzeyir Məmmədov, şəhid anası Məhərrə Rzayeva və Rəyay Abdullamizin qəhrəmanlığı, Vətən uğrunda göstərdikləri şücaət və xalqımızın həmrəyliyi bədii təqdimatlarla əks olunub.

zadə çıxış ediblər.

Çıxışlarda Vətən uğrunda şəhidlik zirvəsinə ucalan qəhrəmanların həyat və döyüş yolundan, göstərdikləri şücaət və fədakarlıqdan söz açılıb. Şəhidlərin müqəddəs xatirəsinin yaşadılmasının, onların qəhrəmanlıq yolunun gələcək nəsillərə çatdırılmasının mühüm əhəmiyyət daşıdığı bildirilib.

Tədbirin bədii hissəsində Şahbuz rayon Mədəniyyət Sarayının əməkdaşları tərəfindən 27 Sentyabr - Anım Günü'nə həsr olunmuş kompozisiya təqdim olunub.

Keçirilən tədbirlərdə Vətən uğrunda canından keçən şəhidlərin əziz xatirəsinin daim ehtiramla yad ediləcəyi, onların qəhrəmanlıq yolunun gələcək nəsillərə çatdırılacağı vurğulanıb.

Bəxtiyar ƏLİYEV
"Naxçıvan Şəhid Ailələri" İctimai Birliyinin mətbuat katibi

"Əsl döyüşçünü formalaşdıran davamlı təlim, ciddi hazırlıq və qazanılmış peşəkarlıqdır"

(Əvvəli 3-cü səhifədə)

Təlimin bütün mərhələlərinə nəzər saldıqda görünür ki, komanda-qərargah məşqlərində qəbul edilən qərarlar sonrakı taktiki fəaliyyətlərə istiqamət verib. Artilleriyanın atəş dəstəyi piyada bölmələrinin irəliləməsinə imkan yaradıb. Aviasiya vasitələri ilə Quru Qoşunları bölmələrinin fəaliyyəti uzlaşdırılıb. Helikopterlərdən desantlar endirilib və qısa müddətdə mövqelər operativ tutulub. Daha sonra eyni qarşılıqlı fəaliyyət prinsipləri dəniz mühitində tətbiq edilib.

Birgə təlimdə, həmçinin mühəndis təminatı, kibernetik fəaliyyəti, eləcə də digər tapşırıqlar yüksək səviyyədə yerinə yetirilib.

Beləliklə, təlimin hər bir mərhələsi ümumi məqsədin ayrı-ayrı hissələrini tamamlayıb. Bu məqsəd isə müəyyən ssenariləri icra etməklə yanaşı, üç ölkənin hərbi qulluqçularının müxtəlif əməliyyat şəraitində birgə fəaliyyət imkanlarını daha da təkmilləşdirmək, qarşılıqlı fəaliyyət mexanizmlərini sınaqdan keçirmək və əldə olunan təcrübəni gələcək hazırlıq prosesinə yönəltmək idi.

"Birliyin Gücü-2026" birgə təlimi həm də Azərbaycan Ordusunun öz imkanlarını tərəfdaş ordularla birgə fəaliyyət məstəvisində nümayiş etdirdiyi hazırlıq meydanıdır. Azərbaycan Ordusu artıq müxtəlif əməliyyat mü-

hitlərində əldə etdiyi döyüş təcrübəsini təlimlər vasitəsilə sistəmləşdirir, müasir yanaşmaları mənimsəyir və onları praktiki fəaliyyətə çevirir. Eyni zamanda, qardaş və tərəfdaş ölkələrin hərbi qulluqçuları ilə birgə fəaliyyətlər də hərbiçilərimizin qarşılıqlı təcrübə mübadiləsindən yararlanmasına imkan verir.

Ordunun gücü yalnız silahının gücündə deyil. Əsl güc həmin silahı idarə edən əsgərin hazırlığında, komandirin qərarında, bölmənin intizamında, qərargahın çevikliyində və bütün bu elementlərin vahid məqsəd ətrafında birləşməsidir. "Birliyin Gücü-2026" birgə təlimində icra olunan fəaliyyətlər, yerinə yetirilən tapşırıqlar da məhz bunu göstərir.

Bu baxımdan qələbələr ilə ba-

şa çatan döyüş əməliyyatlarından sonra Azərbaycan Ordusunun qarşısında dayanan vəzifələrdən biri də şəxsi heyətin peşəkarlığının artırılması, yeni texnologiyaların tətbiqi və mənimsənilməsi, müxtəlif şəraitlərə uyğunlaşma və döyüş hazırlığının daim yüksək səviyyədə saxlanılmasıdır. Görkəmli fransız sərkərdəsi, generalı Napoleon Bonapartin söylədiyi kimi, "İnsanları bir araya gətirmək hələ ordu yaratmaq demək deyil. Əsl döyüşçünü formalaşdıran davamlı təlim, ciddi hazırlıq və qazanılmış peşəkarlıqdır". Təlim meydanında tökülən təcrübə də məhz bu deyilən fikrin göstəricisidir.

Plana uyğun olaraq mütəmadi keçirilən təlimlər bir məqsəddə xidmət edir - qalib Azərbaycan Or-

dusu daim hazırlıqlı olmalıdır. Çünki torpaqlarımızın ərazi bütövlüyü və ölkəmizin suverenliyinin qorunması yüksək döyüş hazırlığı tələb edir. "Birliyin Gücü-2026" birgə təlimi bir daha göstərir ki, Azərbaycan Ordusunun döyüş hazırlığı əldə edilmiş nəticələrin qorunması ilə bərabər, gələcək çağırış və təhdidlərə hazır olmaq üzərində qurulur. Bu hazırlığın hər mərhələsində isə Azərbaycan əsgərinin iradəsi, peşəkarlığı, Vətənə olan sonsuz sevgisi və sədaqəti dayanır. Hər bir tapşırığı yerinə yetirməyə hazır olan ordumuz var olduğu üçün hər bir tapşırığın dalaşdığı hər qarış torpaq əmin əllərdə olacaqdır.

Baş leytenant
Elçin İMANOV
"Azərbaycan Ordusu"

Ötən həftə 237 mina və 1436 partlamamış digər hərbi sursat zərərsizləşdirilib

Azərbaycan Respublikasının Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) işğaldan azad edilmiş ərazilərdə minatəmizləmə fəaliyyətinə cəlb olunmuş qurumlar tərəfindən sentyabrın 21-27-də icra edilən minatəmizləmə əməliyyatlarına dair məlumat açıqlayıb.

ANAMA-dan AZƏRTAC-a bildirilib ki, ötən həftə Tərtər, Ağdərə, Kəlbəcər, Ağdam, Xocalı, Xankəndi, Xocavənd, Laçın, Şuşa, Füzuli, Qubadlı, Cəbrayıl və Zəngilanda aparılmış minatəmizləmə əməliyyatları zamanı piyada əleyhinə 208, tank əleyhinə 29 mina və 1436 partlamamış digər hərbi sursat aşkarlanaraq zərərsizləşdirilib, 1385,8 hektar ərazi mina və partlamamış digər hərbi sursatdan təmizlənib.

Hərbi xidmət şəraitində şəxsi heyətin sağlamlığının qorunması, xəstəlik və yaralanma hallarına vaxtında müdaxilə edilməsi hərbi tibbi təminatın əsas istiqamətlərindəndir. Xəstə və ya yaralı hərbi qulluqçunun vəziyyətinin qiymətləndirilməsi, ona təxirəsalınmaz təcili tibbi yardımın göstərilməsi, müalicəsinin təşkili və zərurət yarandıqda daha ixtisaslaşdırılmış tibb müəssisəsinə göndərilməsi bu sistemin mühüm mərhələlərini təşkil edir. Hərbi tibb işinin təşkilində bu məqsədlə istifadə olunan məntəqələrdən biri də lazaretdir.

Lazaret qarnizon, hərbi hissə və birləşmələrin, hərbi gəmilərin daxilində fəaliyyət göstərən, xəstə və yaralı hərbi qulluqçuların ilkin tibbi müayinəsi, stasionar müalicəsi, tibbi müşahidəsi və müvafiqi yerləşdirilməsi üçün nəzərdə tutulan hərbi tibb məntəqəsidir.

Məntəqənin əsas təyinatı səhhətdə problem yaranmış və ya xəsarət almış hərbi qulluqçuya xidmət etdiyi hərbi struktur daxilində və ya ona yaxın ərazidə zəruri tibbi yardım göstərməkdir.

Buraya, əsasən, stasionar müalicəyə ehtiyacı olan, daha mürəkkəb tibbi yardıma ehtiyacı olmayan xəstə və yaralı hərbi qulluqçular qəbul edilir. Hərbi qulluqçunun sağlamlıq vəziyyəti qiymətləndirilir, müvafiq müalicə aparılır və sonrakı vəziyyəti tibbi nəzarətdə sax-

Hərbi terminlər

Lazaret

lanılır. Xəstənin və ya yaralının vəziyyəti ağır olduqda isə hərbi qulluqçu müalicə və əməliyyat olunması üçün daha geniş tibbi imkanlara malik olan ixtisaslaşdırılmış hospitalara təxliyə olunur.

Bu məntəqələrin hərbi hissə, birləşmə və ya qarnizonun daxilində yerləşdirilməsi tibbi yardımın vaxtında göstərilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət daşıyır. Belə yerləşmə xəstəlik və ya yaralanma zamanı hərbi qulluqçunun vəziyyətinin operativ qiy-

mətləndirilməsinə, dərhal müalicəyə başlanılmasına və sonrakı tibbi yardım istiqamətinin müəyyənləşdirilməsinə imkan verir. Müalicəsi başa çatdıqdan sonra xidmətə qayıtması mümkün olan hərbi qulluqçuların vəziyyəti də müəyyən müddət ərzində nəzarətdə saxlanılmasına imkan verir.

Lazaretlə hospitalı eyniləşdirmək düzgün olmaz. Hospital xəstə və yaralıları ixtisaslı və ixtisaslaşdırılmış tibbi yardım göstərilməsi, onların əməliyyat və müalicəsi üçün yaradılan tibb müəssisəsidir. Lazaret isə əsasən hərbi hissə səviyyəsində ilkin tibbi yardım, stasionar müalicə və tibbi müşahidənin təşkil edir. Bu fərq hərbi tibbi təminatın müxtəlif mərhələlərində həmin müəssisələrin təyinatını müəyyənləşdirir.

Xidmət və döyüş şəraitindən asılı olaraq belə tibb məntəqələri müxtəlif ərazilərdə səyyar məntəqə kimi də təşkil edilə bilər. Hərbi hissə və qarnizonlarla yanaşı, hərbi gəmilərdə də müvafiq tibbi bölmələr fəaliyyət göstərir. Döyüş şəraitində isə əsas diqqət xəstə və yaralı hərbi qulluqçuların tibbi yardımla təmin edilməsinə, vəziyyətlərinin nəzarətdə saxlanılmasına və ehtiyac yarandıqda daha geniş imkanlara malik tibb müəssis-

səsinə təxliyə olunur.

Məntəqənin fəaliyyəti yalnız xəstəlik və yaralanmaların müalicəsi ilə məhdudlaşmır. Tibbi müşahidənin aparılması, xəstəliklərin yayılmasının qarşısının alınması və zəruri hallarda xəstə hərbi qulluqçuların digər şəxsi heyətdən müvəqqəti ayrılması da mühüm tədbirlər sırasında. Xüsusilə yoluxucu xəstəliklər zamanı profilaktik tədbirlər xəstəliyin digər hərbi qulluqçular arasında yayılmasının qarşısının alınması və şəxsi heyətin sağlamlığının qorunması baxımından əhəmiyyət daşıyır.

Beləliklə, lazaret hərbi tibbi təminat sistemində xəstə və yaralı hərbi qulluqçuların ilkin tibbi yardımı, müalicəsi, tibbi müşahidəsi və müvəqqəti yerləşdirilməsi üçün nəzərdə tutulan hərbi tibb məntəqəsidir. Onun fəaliyyətinin əsas məhiyyəti tibbi yardımını hərbi qulluqçunun xidmət etdiyi struktura mümkün qədər yaxın şəraitdə təşkil etmək, müalicə prosesini nəzarətdə saxlamaq və daha ixtisaslaşdırılmış tibbi yardıma ehtiyac yarandıqda onu müvafiq tibb müəssisəsinə göndərməkdən ibarətdir.

Emil MURADLI
"Azərbaycan Ordusu"

Xəbərlər: hadisələr, faktlar

"HÜRKUŞ-II" təlim təyyarələrinin ilk partiyası Türkiyə HHQ-yə təhvil verilib

"HÜRKUŞ-II" təlim təyyarələrinin ilk partiyası Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələrinə təhvil verilib. "HÜRKUŞ-II" Türkiyə Silahlı Qüvvələrində istifadə olunacaq ilk yerli istehsal olan pilotlu təyyarədir. Təhvil mərasimi TUSAŞ-ın Ankaradakı müəssisələrində baş tutub.

Türkiyə Prezident Administrasiyasının Müdafiə Sənayesi Departamenti bildirib ki, TUSAŞ ilə razılaşdırılmış layihə çərçivəsində ümumilikdə 55 ədəd "HÜRKUŞ-II" təyyarəsi istehsal olunacaq.

Bu il Türkiyə Hərbi Hava Qüvvələrinə əlavə on təyyarə təhvil veriləcək, qalan 43 təyyarənin isə 2028-ci ilin sonuna qədər tədarük olunması planlaşdırılır.

ABC: Hakerlər Pentaqon bazalarından təxminən 3 milyon şəxsin məlumatlarına çıxış əldə ediblər

Naməlum hakerlər Pentaqonun məlumat bazalarında yer alan təxminən 3 milyon şəxsin məlumatlarına çıxış əldə edib.

Bu barədə "ABC News" məlumat yayıb. Məlumatla görə, kibernetik hücum 2,76 milyon sağ və 294 min vəfat etmiş şəxsin məlumatlarına təsir edib.

Hakerlərin 2025-ci ilin oktyabrından 2026-cı ilin iyuluna qədər məlumat mərkəzinə giriş əldə etdiyi bildirilir. Sızdırılan məlumatlar arasında sosial təminat nömrələri, hərbi və mülki işçilərin peşə məlumatları da ola bilər.

Pentaqon hakerlərin əldə etdikləri məlumatlardan sui-istifadə etdiyinə dair hələlik dəlil aşkar etməyib.

Çin ilk dəfə özünün xüsusi yüksək hündürlükdə uçan "WZ-7" kəşfiyyat PUA-sından istifadə edib

Pekin Cənubi Çin dənizində keçirilən təlimlər zamanı ilk dəfə özünün xüsusi yüksək hündürlükdə uçan "WZ-7 Soaring Dragon" ("Uçuş əjdaha") kəşfiyyat xarakterli pilotsuz uçuş aparatından istifadə edib.

Bu barədə sentyabrın 28-də "South China Morning Post" nəşri Çinin dövlət televiziya və radio şirkəti olan CCTV-nin reportajına istinadla məlumat yayıb.

Məqalədə qeyd olunur ki, bu, "Uçuş əjdaha" kimi tanınan "WZ-7" pilotsuz uçuş aparatının real əməliyyat şəraitində istifadəsinin ilk rəsmi təsdiqidir. Bildirilir ki, uzaqmənzi pilotsuz uçuş aparatı bir neçə aerodromdan havaya qalxan müxtəlif tipli qırıcılarla birgə fəaliyyət göstərib. Məlumatla görə, "WZ-7" dünyada "mülki aviasiyanın uçuş marşrutlarında əməliyyatlar həyata keçirə bilən", yeni əksər pilotsuz uçuş aparatları üçün əlçatmaz olan 8 min metrə 12 min metrədək yüksəklikdə fəaliyyət göstərən ikinci PUA olub. Beləliklə, Çinin "WZ-7" aparatı ABŞ-ın "RQ-4 Global Hawk" pilotsuz uçuş aparatı ilə rəqabət aparacaq.

Qeyd olunur ki, aparatın uçuşunun kruiz yüksəkliyi 18 min metrə çox, fəaliyyət radiusu 4,5 min kilometrə artıqdır və o, 6,5 saatdan çox havada qala bilər. Çin Xalq Azadlıq Ordusunun Hərbi Hava Qüvvələrinin keçmiş zabiti Fu Tsyanşao bildirib ki, "WZ-7"-nin uzun müddət uçuş imkanına və yüksək sürətə malik olması onun Cənubi Çin dənizindəki bazalarda yerləşdirilməsinə ehtiyac yaratmır. Aparat Çin sahillərində yerləşən quru aerodromlarından havaya qalxa və müəyyən edilmiş ərazidə uzun müddət real vaxt rejimində kəşfiyyat apara bilər.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

İdman

Dünya çempionatında uğur qazanan akrobatlar Vətənə qayıdıblar

İtaliyanın Pezaro şəhərində akrobatika gimnastikası üzrə dünya çempionatında uğurla çıxış edən Azərbaycan gimnastları Vətənə qayıdıblar.

İdmançıları Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda Azərbaycan Gimnastika Federasiyasının nümayəndələri, media mənsubları, gimnastların yaxınları və azarkeşlər qarşılayıblar.

Qadın qrupunun üzvləri - Anahita Başiri, Zəhra Rəşidova və Nəzrin Zeyniyeva temp hərəkətləri proqramında 28.580 xal toplayaraq dünya çempionu olublar.

Murad Rəfiyev və Daniel Abbasovdan ibarət kişi cütü isə balans hərəkətləri proqramında 28.950 xalla fəxri kürsünün 3-cü pilləsinə qalxıb və bürünc medal qazanıb.

Azərbaycan kikkoksinqçiləri dünya çempionatında 16 medal qazanıblar

İtaliyanın Jesolo şəhərində yeniyetmə və gənclər arasında WAKO dünya çempionatı keçirilib.

Azərbaycan milli komandası çempionatı 10 qızıl, 4 gümüş və 2 bürünc olmaqla, ümumilikdə 16 medalla başa vurub.

Komanda ümumi medal sayına görə 11-ci, ring yarışlarında əldə olunan medalların sayına görə isə 3-cü yeri tutub.

Gənclər arasında Əli Mayılzadə (57 kq, "Low Kick"), Adil Əsədov (54 kq, "K1") və Gülgəz İbrahimli (48 kq, "Low Kick") dünya çempionu olublar.

Yeniyyətmlər arasında isə Hüseyn Mahmudzadə (42 kq, "Low Kick"), Seymur Quliyev (45 kq, "Low Kick"), Hüseyn Əmirli (45 kq, "K1"), Nizami Əliyev (48 kq, "Full Contact"), Ayxan Allahyarlı (54 kq, "K1"), Cəmil Məmmədov (42 kq, "K1") və Eldar Rzayev (75 kq, "Low Kick") qızıl medal qazanıblar.

Ring hakimləri Aydın Koç Ağabəyov və Anar Məmmədov beynəlxalq A dərəcəli hakimlik statuslarını yeniləyiblər. Anar Məmmədov, həmçinin çempionatın "Ən yaxşı ring hakimi" mükafatına layiq görülüb.

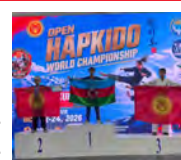
Azərbaycan idmançıları hapkido üzrə dünya birinciliyi və çempionatında 13 medal qazanıblar

Azərbaycan idmançıları Qırğızıstanın Çolpon-Ata şəhərində keçirilən hapkido (rəqibin gücünü özünə qarşı istifadə etməyə əsaslanan koreyamenşəli dinamik özünümüdafiə və döyüş sənəti-red.) üzrə açıq dünya birinciliyi və çempionatında 13 medal qazanıblar.

Kyuruqi (döyüş) proqramında Yusif Məmmədli (33 kq), Nilufər Əliyeva (62 kq) və Rəvan Məmmədov (+87 kq) qızıl, Xədicə Vəlizadə (52 kq) və Fərid Əlizadə (+65 kq) gümüş, Zəhra Manafova (49 kq), Ərgün İba (51 kq) və Əbdülvahab Əliyev (65 kq) isə bürünc medal əldə ediblər.

Xosinsul (fərdi çıxış) proqramında Nilufər Əliyeva bürünc medala sahib olub. Kompleks (inteqrasiya olunmuş) fənlərdə Zəhra Manafova və Xədicə Vəlizadə gümüş medal qazanıblar.

Silahla fristayl proqramının nunçaku növündə Fərid Əlizadə, maneələr üzərindən uzunluğa tullanma yarışında isə Əbdülvahab Əliyev fəxri kürsünün ən yüksək pilləsinə qalxıb.

AZƏRTAC-ın materialları əsasında

Osmanov Təbriz Əvsət oğluna verilmiş MV № 132673 nömrəli müharibə veteranı vəsiqəsi itdiyi üçün etibarsız sayılır.

Redaktor

mayor
Ceyhun CƏFƏRLİ

Telefon

Müdafiə Nazirliyinin
Hərbi Nəşriyyatı üzrə
növbətçisi:
(012) 404-76-22

Ünvanımız

Bakı şəhəri, Yasamal
rayonu, Şəfaət Mehdiyev
küçəsi 144,
"Qızıl Şərq" hərbi şəhərciyi

Qəzetin hesabı

2 saylı xəzinədarlıq
Kod: 200189
VÖEN: 1500444791

"Azərbaycan Ordusu" qəzeti kompüter mərkəzində səhifələndirilərək həftədə iki dəfə (III və VI günlər) Müdafiə Nazirliyinin Hərbi Nəşriyyatının mətbəəsində hazır diapozitivlərdən çap olunur. Təqdim edilən əlyazmalara rəy verilmir, müəllifə qaytarılmır. Qəzeti Müdafiə Nazirliyinin rəsmi internet sahifəsindən (www.mod.gov.az) oxuya bilərsiniz.

Növbətçi

Bəxtiyar ƏLİYEV

Lisensiya № 361

Sifariş № 791

Nüsxə 3653